

KITAIBELIA	XIII. évf. 1. szám	pp.: 17-28.	Debrecen 2008
------------	--------------------	-------------	---------------

Adatok a Baranyai-dombság flórájához

PURGER Dragica

Pécsi Tudományegyetem, TTK, Biológiai Intézet, Állatökológia Tanszék, H-7624 Pécs,
Ifjúság útja 6. dragica@ttk.pte.hu

Bevezetés

A Mecseken és környékén végzett botanikai kutatások több mint kétszáz éves történetét HORVÁT Adolf Olivér munkái foglalják össze (HORVÁT 1942, 1958, 1975, 1976, 1977). Az elmúlt évtizedekben végzett florisztikai felmérések eredményei számos adattal gazdagították ismereteinket a Baranyai-dombság növényvilágáról (KEVEY 1986, 1988, 1995, 2001, KEVEY & HORVÁT 2000, DÉNES 1997, TÓTH 1998, 1999, 2000). Az utóbbi öt évben országsszerte intenzív terepbotanikai kutatások folytak, és a legújabb eredmények (KEVEY 2004, PÁL 2002 a, b, 2003, PURGER 2002a, 2002b, CSIKY et al. 2005) arról tanúskodnak, hogy a vizsgált terület még sok feltáratlan botanikai értéket rejt.

A vizsgált terület és módszerek

A Baranyai-dombság a Mecsektől délre-délkeletre terül el. Négy részre tagolódik. Délen a Pécsi-síkság, attól északkeletre, pedig a Geresdi-dombság helyezkedik el. Legnagyobb részét a Dél-Baranyai dombság kistáj teszi ki. A Baranyai-dombság negyedik részét, mint egy sziget a Villányi hegység képezi (MAROSI & SOMOGYI 1990). Ez utóbbi tájegységet azonban e munkában mellőzzük, tekintettel arra, hogy a növényföldrajzi dolgozatokban a Villányi-hegységet általában külön (pl. MOLNÁR 1999), vagy a Mecsekkel együtt tárgyalják (pl. BORHIDI 2006). A félreértések elkerülése végett itt jegyzem meg, hogy az előző cikkemben (PURGER 2002a) a „Baranyai-dombság” név alatt a Dél-Baranyai dombságot értettem. Mindazonáltal, az egész térséget, és ezt a területet is, a geográfusok és a botanikusok több néven tárgyalják: pl.: Mecsekalja (HORVÁT 1942), Tolna-Baranyai dombvidék (BORHIDI 2006, PÁL 2003). Ebben a munkában MAROSI & SOMOGYI (1990) kistáj kataszter nevezéktanát alkalmaztam és az ott közölt kistáj határokat vettem figyelembe. A lelőhelyek pontos meghatározásánál a dűlök elnevezéseit az 1: 10 000-es térképek és „Baranya földrajzi nevei” (PESTI 1982) alapján adtuk meg.

A terepünkát 1998-tól 2006-ig végeztem. A növényneveket SIMON (2001) szerint, BORHIDI (1998) javaslatainak figyelembevételével soroltam fel. Elsősorban a ritka, vagy a kevésbé dokumentált növények lelőhelyeinek bemutatására törekedtem. Az előző cikkemben (PURGER 2002a) publikált előfordulási adatok ismétlésétől most eltekintettem és ebben a dolgozatban csak az új lelőhelyeket közlöm. Az adatok felsorolásakor a következő rövidítéseket használtam: **Ps**: - Pécsi síkság; **Dbd**: - Dél-Baranyai-dombság; **Gd**: - Geresdi-dombság; **ined.**: - az idézett szerző(k) kiadatlan, publikátlan adata.

Enumeráció

- Juniperus communis* L. - **Dbd**: Apátvarasd „Lovászhetényi-hegy, legelő”, Lovászhetény „Halastó közelében”. Pécsről és a Villányi-hegységből SIMONKAI (1876) közli.
- Nigella arvensis* L. subsp. *arvensis* - **Dbd**: Berkesd „Fektető”, Máriakéménd „Öreg-hegy”, Ófalu „Kalkofen”; - **Gd**: Fazekasboda „Flerkó-kőbánya”. Villányról SIMONKAI (1876), a vizsgált területről PÁL (2002b) jelzi.
- Actaea spicata* L. - **Dbd**: Mecseknádasd „Zöld-tető” (TÓTH I. Zs. ined.), Ófalu „Najeszfeld, bükkös erdőben, néhány tő”; Erdősmecske környékén CSAPODY (1953) találta. - **Gd**: Bátaapáti „Üvegputai-völgy” (TÓTH I. Zs. ined.). A Villányi-hegységből is ismert (KEVEY & HORVÁT 2000).
- Anemone sylvestris* L. - **Dbd**: Ófalu „Műút melletti gyeppen, kis populáció”; Erdősmecskén (CSAPODY 1953) és Cikónál (STREIT in KEVEY 1995) fordul elő.
- Ranunculus bulbosus* L. subsp. *bulbosus* - **Ps**: Nagyárpád „Nagy-rét, Pécsudvard felé terülő kaszáló réten”; - **Dbd**: Apátvarasd „Malom-rétek feletti gyeppen” (TÓTH I. Zs. ined.), Máriakéménd és Szellő „Karasica menti réteken”. **Dbd**-ra új. Eddig Pécs környéki és magyaregregyi előfordulásáról (HORVÁT 1942) volt tudomásunk.
- Ranunculus sceleratus* L. - **Dbd**: Apátvarasd „Malom-rétek”. **Dbd**-ra új. Pécs környékén (valószínűleg a Pécsi síkságon) SIMONKAI (1876) fedezte fel.
- Fragaria moschata* Duch. - **Dbd**: Máriakéménd „Olaszra vezető út mellett, cserjésekben”,

- Nagyárpád „Árpádi-malom”, Szemely „Farkas-vögy, tölgyes erdőben”. **Dbd**-ra új.
- Rubus idaeus* L. - **Dbd**: Keszű „a Malomvölgyi tó melletti erdőben terem”. **Dbd**-ra új. A Villányi-hegységben (SIMONKAI 1876) és a Mecseken (KEVEY & HORVÁT 2000) is ritka.
- Crataegus laevigata* (Poir.) DC. - **Dbd**: Pereked „Kálvária melletti cserjésedő legelő”. **Dbd**-ra új.
- Potentilla heptaphylla* Jusl. - **Dbd**: Babarc „Kálvária”, Berkesd „Temető melletti gyeppen”, „Tekenős-dűlő”, Himesháza „Rózsadomb”, Hidas „Dere-Wiesen”, Keszű „Malomvölgyi parkerdő, száraz gyeppen”, Lovászhétyi „Temető melletti gyeppen”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Pécsvárad „6-os út melletti dombokon”, Pereked „Kálvária melletti gyepekben”, Szemely „Poljana, legelő”. Korábban négy lelőhely volt ismert (PURGER 2002a).
- Rosa gallica* L. - **Dbd**: Apátvarasd „Malom-rétek feletti gyeppen” (TÓTH I. Zs. ined.), Erdősmárok „Felhagyott kertben, mezsgyén”, Pusztakisfalu „Felső-dűlő, löszvölgy oldalán, tömeges”. Az eddig ismert lelőhelyeket lásd: PURGER (2002a).
- Prunus fruticosa* Pall. - **Dbd**: Liptód „Öreg-temető, felhagyott szőlők melletti mezsgyékben, kisebb csoportokban”, Pusztakisfalu „Lovászhétyi-hegy, löszvölgy oldalán, tömeges”. Pécs (HORVÁT 1942) és Ófalu mellett (PURGER 2002a) is előfordul.
- Padus avium* Mill. - **Ps**: Nagyárpád „Nagy-rét felé vezető földút melletti cserjésekben”; A Mecseki flórajárásban ez a harmadik adat, korábban Dunaszekcsőn (BOROS Á. ined. 1961) és Komlónál (KEVEY 2004) találták meg.
- Prunus tenella* Batsch. - **Dbd**: Erzsébet, Máriakéménd. A legtöbb baranyai lelőhely a temetőket övező cserjésekben és elhanyagolt részeiken van (HORVÁT 1942, KEVEY 1988, PURGER 2002b).
- Saxifraga bulbifera* L. - **Dbd**: Szemely „Poljana, legelő”. **Dbd**-ra új. A Mecsekről (SIMONKAI 1876) és a Villányi-hegységből is (SOMLYAY 2000) ismert.
- Lembotropis nigricans* (L.) Griseb. - **Dbd**: Nagyárpád „Árpádi-malom”; A vizsgált területen két lelőhelyét ismertük (PURGER 2002a).
- Chamaecytisus supinus* L. - **Dbd**: Apátvarasd „Malom-rétek feletti gyeppen” (TÓTH I. Zs. ined.), „Kisháros-hegy”, Babarc „Szajki-hegy”, Máriakéménd „Törökvár”, Ófalu „Domb a templom mögött”, Pécsvárad „6-os műút melletti dombokon”, Pereked „Hosszú-hegy erdő tisztásain”, Pusztakisfalu „Lovászhétyi-hegy, löszvölgy oldalán, *Prunetum fruticosae* sztyepp-cserjésekben”, Szilágy „Temető alatt, útméti cserjésekben”, Véménd „Hárs-magaslat”; Korábbi előfordulásait lásd: HORVÁT 1942, 1975; - **Gd**: Fazekasboda „Homokbánya mellett”, Feked „Temető környéke”. **Gd-ra** új.
- Medicago minima* (L.) Grufbg. - **Dbd**: Ellend „Bolondos-oldal”, Himesháza „Rózsadomb”, Máriakéménd „Öreg-hegy”, Maráza „Krivi-doli”, Pusztakisfalu „Lovászhétyi-hegy, löszvölgy oldalán, száraz gyeppen”, Szűr „Az agyagbánya fölötti löszgyeppen”.
- Trifolium ochroleucum* Huds. - **Dbd**: Bogád „Laktanya cserjésedő területe”, Ellend „Bolondos-oldal”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Pereked „Kálvária melletti gyepekben”, Ófalu „Templom mögötti dombok”. Eddig a vizsgált területen 3 lelőhelyről tudunk (PURGER 2002a).
- Trifolium striatum* L. - **Dbd**: Szemely „Poljana, legelő”. **Dbd**-ra új. A Mecsekről és Villányból ismert (SIMONKAI 1876, HORVÁT 1977).
- Trifolium fragiferum* L. - **Ps**: Nagyárpád „Nagy-rét”; - **Dbd**: Kátoly és Máriakéménd „Karasica mentén”; Szűr „Tail-Trieb”; - **Gd**: Fazekasboda „Karasica mentén”. HORVÁT (1942) közönséges fajnak tekintette.
- Colutea arborescens* L. - **Dbd**: Babarc „Szajki-hegy”, Himesháza „Rózsadomb”, Kátoly „Szőlő-hegy”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Pereked „Hosszú-hegy, erdő tisztásain”, Keszű „Malomvölgyi parkerdő”, Romonya „Halálkanyar”, Maráza „Krivi-doli”. Korábban 11 lelőhelyét ismertük (PURGER 2002a).
- Astragalus onobrychis* L. - **Dbd**: Erzsébet „Walter-Kreuz”, Ellend „Bolondos-oldal”, Himesháza „Rózsadomb”, Berkesd „Fektető”, Kékesd „Benkei-dűlő, felhagyott legelő”, Keszű „Malomvölgyi parkerdő”, Maráza „Krivi-doli”, Máriakéménd „Öreg-hegy”, Pereked „Kálvária melletti gyepekben”, Pusztakisfalu „Lovászhétyi-hegy”, Szemely „Poljana, legelő”, Szűr „Az agyagbánya fölötti löszgyeppen”; **Dbd**-ra új. - **Gd**: Fazekasboda – HORVÁT (1942) adata megerősítve.
- Onobrychis arenaria* (Kit) Ser. - **Dbd**: Hidas „Dere-Wiesen”, Kékesd „Benkei-dűlő, felhagyott legelő”, Liptód „Öreg-temető”, Maráza „Krivi-doli”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Ófalu „Domb a templom mögött”, Pereked „Kálvária melletti gyepek”, Pusztakisfalu „Lovászhétyi-hegy”, Romonya „Halálkanyar”, Szajk „Temető mellett”. **Dbd**-ra új. HORVÁT (1958) Pécs „Temetőnél” találta.
- Lathyrus aphaca* L. - **Dbd**: Cikó „Ótemplom-rom közelében” (TÓTH I. Zs. ined.), Mecseknádasd „Berekalyi rét” (TÓTH I. Zs. ined.), Ófalu „Kalkofen”. Az Apátvarasdi „Kenderföldek” előfordulását (HORVÁT 1977) megerősíttem. További lelőhelyekről lásd: PÁL (2002b, 2003).

- Lathyrus nissolia* L. – **Ps**: Nagyárpád „Nagy-rétek”.
Ps -ra új; - **Dbd**: Pusztakisfalva „Felső-dűlő, löszvölgy oldalán”, Ófalu „Gründl” (TÓTH I. Zs. ined.). Előfordulásairól a mecseki flórajárás területén lásd: HORVÁT (1977), PÁL (2003).
- Lathyrus latifolius* L. - **Dbd**: Pereked „Tópart”, Babarc „Szajki-hegy”. HORVÁT (1977) Lovászhetyű és Majs mellől közli.
- Lotus siliquosus* L. **Dbd**: Szemely „Poljana, legelő”.
Dbd-ra új. HORVÁT (1977) „Mecsekaljáról”, igazából a Pécsi-síkságról (Pellérd) jelzi.
- Dictamnus albus* L. - **Dbd**: Liptód „Mülberg, degradált xerotherm erdőben, néhány tő”. Korábbi adatokról lásd: PURGER (2002a).
- Vicia lathyroides* L. - **Dbd**: Máriakéménd „Pincesor-dűlő”. SIMONKAI (1876) elterjedt növénynek vélte, a Mecseken és Nagyharsányon gyűjtötte. A Kelet-Mecseken MILLNER találta (KEVEY & HORVÁT 2000).
- Vicia tetrasperma* (L.) Schreb. - **Dbd**: Szemely „Poljana, legelő”.
- Staphylea pinnata* L. - **Dbd**: Ófalu „Műút melletti üde cserjésekben, erdőszélén”, Erdősmecske „Világos” (TÓTH I. Zs. ined.). HORVÁT (1942) Vókány, Székelyszabar és Baksa mellett találta.
- Frangula alnus* Mill. - **Dbd**: Keszű „Malomvölgyi erdő”, Máriakéménd „Kéméndi tető”, Mecseknádasd „Berekalyi-rét” (TÓTH I. Zs. ined.), Pereked „Hosszú-hegy”. Székelyszabar (HORVÁT 1942) és Erdősmecske (CSAPODY 1953) lelőhelyekről volt tudomásunk.
- Cornus mas* L. - **Dbd**: Liptód „Mülberg, degradált xerotherm erdőben”, Máriakéménd „Törökvár”, Nagyárpád „vasút mentén”, Pereked „Hosszú-hegy”. Az ismert nyolc lelőhelyét lásd: PURGER (2002a).
- Caucalis platycarpus* L. - **Ps**: Pécs „Meszes”, Nagyárpád „Nagy-rétek, legelő”. A **Ps** -ra új. - **Dbd**: Pereked „Tópart, útszélén”. A Mecseki flórajárás területén ismert lelőhelyeit lásd: PÁL (2002b).
- Bupleurum affine* Sadler - **Dbd**: Babarc „Kisnyáradi hegy”, Berkesd „Fektető”, Cikó és Ófalu határán (TÓTH I. Zs. ined.), Erdősmecske „Dér-völgy felső végén, erdőszélén” (TÓTH I. Zs. ined.), Himesháza „Rózsadomb”, Keszű „Malomvölgyi parkerdő, száraz gyepeken”, Liptód „Öreg-temető”, Mecseknádasd „Berekalya” (TÓTH I. Zs. ined.), Ófalu „Kalkofen”, Pereked „Kálvária melletti gyepeken”, Székelyszabar „Szabari-erdő” (TÓTH I. Zs. ined.), Szűr „Az agyagbánya fölötti löszgyepeken”. - **Gd**: Fazekasboda „Flerkő-kőbánya”. **Gd-ra** új. Korábbi adatokról lásd: PURGER (2002a).
- Peucedanum cervaria* (L.) Lap. - **Dbd**: Apátvarasd „Kisháros-hegy”, Hidas „Dere-Wiesen”, Keszű „Büszkelik”, Pereked „Hosszú-hegy, erdő tisztásain” és Szemely mellett terem. Korábban négy lelőhelyét ismertük (PURGER 2002a).
- Galium glaucum* L. - **Dbd**: Himesháza „Rózsadomb”, Keszű „Malomvölgyi parkerdő”, Liptód „Öreg-temető”, Maráza „Kriwi-doli”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Romonya „Halálkanyar”, Pereked „Tópart”, Szemely „Poljana, legelő”, Véménd „Hárs-magaslat”. **Dbd**-ra új. A közeli térségben, Nagynyáradnál fordult elő (JANKA in HORVÁT 1942).
- Galium palustre* L. - **Dbd**: Ellend „Hódos”, Keszű „Malomvölgyi tavak mellett”, Máriakéménd „Karasica mentén, mocsárreten”, Szemely „Banova-strana”. **Dbd**-ra új. A környező kistájokról ismert volt (HORVÁT 1942).
- Valerianella dentata* (L.) Poll. - **Dbd**: Ellend „Bolondos-oldal”, Maráza „Kriwi-doli”, Ófalu „Kalkofen”, Szilágy „Újhegy”. Korábban ismert előfordulásairól HORVÁT (1942, 1943) írt.
- Valerianella carinata* Lois. - **Dbd**: Ellend „Bolondos-oldal”, Himesháza „Rózsadomb”, Berkesd „Fektető”, Kékesd „Benkei-dűlő, felhagyott legelő”, Szellő „Vőmalom-Alsó rét”. **Dbd**-ra új. - **Gd**: Fazekasboda „Flerkő-kőbánya”. **Gd-ra** új.
- Cephalaria transylvanica* (L.) Schrad. - **Dbd**: Berkesd „Fektető”, Máriakéménd „Öreg-hegy”, Himesháza „Szűr felé vezető út mellett, tömeges”. HORVÁT (1942) közönséges fajnak vélte.
- Adoxa moscatellina* L. - **Dbd**: Erdősmecske „Virágos Ny-i felén” (TÓTH I. Zs. ined.), Ófalu „Najeszfeld, bükkösben, néhány tő”. A Geresdi-dombságon is előfordult (KEVEY – TÓTH I. Zs. in KEVEY 1993).
- Lavatera trimestris* L. - **Dbd**: Magyarsarlós „Vasas-Belvárdi patak melletti magaskőrásban néhány virágzó egyed”. A Mecseki flórajárás területén kivadásáról korábban nem volt adat.
- Linum catharticum* L. - **Dbd**: Apátvarasd „Kenderföldek”, Himesháza „Rózsadomb”, Berkesd „Fektető”, Nagyárpád „Árpádi-malom, sztyeppreben”, Ófalu „Templom mögötti dombon”, Romonya „Halálkanyar”. Korábbi adatok: Palotabozsok (BOROS in HORVÁT 1942) és Pécs (MILLNER in HORVÁT 1977).
- Geranium phaeum* L. - **Dbd**: Erdősmecske „Virágos Ny-i felén” (TÓTH I. Zs. ined.), Ófalu „Erdőszélén, kaszáló réten”. SIMONKAI (1876) Vókány, HORVÁT (1942) Kistótfalu mellől közli előfordulását.
- Euphorbia palustris* L. - **Dbd**: Keszű „Malomvölgyi parkerdő, patakmenti mocsárreten”. **Dbd**-ra új. A mecseki flórajárásban eddig kettő adata volt: Pécs (SIMONKAI 1876) és Orfű (MILLNER in KEVEY & HORVÁT 2000).

- Euphorbia epithymoides* L. - **Dbd:** Babarc „Kisnyárádi hegy”, Himesháza „Rózsadomb”, Liptód „Mülberg, degradált xeroterm erdőben”, Máriakéménd „Törökvár”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Pereked „Hosszú-hegy, erdő tisztásokon”, Véménd „Hárs-magaslat”; - **Gd:** Fazekasbodán (HORVÁT 1942) még megtalálható (megeősítve). Előfordul Palkonyán, Baksán (HORVÁT 1942) és Majson is (HORVÁT 1977).
- Euphorbia seguierana* Necker - **Dbd:** Babarc „Kálvária”, Berkesd „Tekenős-dűlő, Fektető”, Erzsébet „Walter-Kreuz”, Ellend „Bolondos-oldal”, Hidas „Temető környéki gyepek”; Himesháza „Rózsadomb”, Kékesd „Benkei-dűlő, felhagyott legelő”, Liptód „Öreg-temető”, Lovászhetyén „Halastó melletti domboldal”, Maráza „Krivi-doli”, Mecseknádasd „Langehohe”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Ófalu „Kalkofen”, Pereked „Kálvária melletti gyepekben”, Pécsvárad „6-os út melletti dombokon”, Romonya „Halálkanyar”, Szellő „Vöömalom-Alsó rét”, Szemely „Poljana, legelő”, Szűr „Az agyagbánya fölötti löszgyepben”. - **Gd:** Fazekasboda „Homokbánya alatti gyepben”. További lelőhelyekről lásd: HORVÁT (1942, 1977), CSAPODY (1953).
- Euphorbia salicifolia* Host - **Dbd:** Véménd „Milgrund, steppéprétkben, kb. 50 egyed”.
- Euphorbia esula* L. - **Dbd:** Berkesd „Fektető”, Erzsébet „Walter-Kreuz”, Kékesd „Benkei-dűlő, felhagyott legelő”, Maráza „Krivi-doli”, Máriakéménd „Öreg-hegy”; Monyoród „Hegyhát”, Pereked „Kálvária melletti gyepek”, Szellő „Vöömalom-Alsó rét”, Szemely „Poljana, legelő”. Egy régi adatunk volt: Kékesd (KITAIBEL in HORVÁT 1942). - **Gd:** Fazekasboda „Flerkőkőbánya”. **Gd-ra** új. Kelet-Mecsekben is előfordul (ÚJVÁROSI in HORVÁT 1958).
- Gentiana cruciata* L. - **Dbd:** Liptód „Öreg-temető, Táncsics utca végén, parlagon, néhány egyede terem”. Korábbi adatait lásd: KEVEY & HORVÁT (2000), PURGER (2002a).
- Vincetoxicum officinale* Moench. - **Dbd:** Babarc „Szajki-hegy”, Berkesd „Tekenős-dűlő”, Himesháza „Rózsadomb”, Maráza „Krivi-doli”, Máriakéménd „Törökvár”, Mecseknádasd „Langehohe”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Ófalu „Kalkofen”, Pereked „Hosszú-hegy erdőtisztásaiakon”, Pusztakisfalu „Lovászhetyéni-hegy”, Romonya „Halálkanyar”. HORVÁT (1942) közönséges fajnak tekintette.
- Heliotropium europaeum* L. - **Dbd:** Berkesd „Fektető”, Máriakéménd „Öreg-hegy”, Pereked „Felső-mező”; - **Gd:** Fazekasboda „Kékesdi-hegy”. KITAIBEL Pécs és Nagypall mellett feljegyezte a naplójában (HORVÁT 1942).
- CSAPODY (1953) Erdősmeckén és Fekeden fedezte fel.
- Anchusa italica* Retz - **Dbd:** Berkesd és Szilágy között „parlagokon”, Erdősmecke „Katicsi-forrás”, Feked „Mecskei-rét”, Himesháza „Rózsadomb”, Máriakéménd „Pincesor-dűlő”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Ófalu „Kalkofen”, Pereked „Kálvária melletti gyepben”, Szellő „Vöömalom-Alsó rét”, Szilágy „Felső-rétek”, Véménd „Milgrund”. A vizsgált területen eddig 16 lelőhelyét ismertük (PURGER 2002a).
- Cynoglossis barrelieri* All. - **Dbd:** Berkesd és Szilágy között „parlagokon, szorványosan”, Erdősmárok „Kertek fölött”, Erdősmecke „Katicsi-forrás”, Feked „Mecskei-rét”, Maráza „Krivi-doli, néhány tő”, Mecseknádasd „Berekalja, 80 virágos tő” (TELEKI B. és TÓTH I. Zs. ined.), Pereked „Felső-mező, szőlők közötti gyepekben”, Véménd „Milgrund, kb. 30 virágzó egyed”. Korábban 8 lelőhelyéről tudtunk (PURGER 2002a).
- Nonea pulla* (L.)DC - **Dbd:** Babarc „Szajki-hegy”, Berkesd „Tekenős-dűlő”, Ellend „Bolondos-oldal”, Erdősmecke Katicsi-forrás”, Erzsébet „Walter-Kreuz, legelő”, Himesháza „Rózsadomb”, Kékesd „Benkei-dűlő, felhagyott legelő”, Keszű „Malomvölgyi parkerdő”, Liptód „Öreg-temető”, Lovászhetyén „Kirchenacker”, Maráza „Krivi-doli”, Máriakéménd „Öreg-hegy”, Monyoród „Hegyhát”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Ófalu „Kalkofen”, Pereked „Kálvária melletti gyepben”, Pusztakisfalu „Lovászhetyéni-hegy, löszvölgy oldalán, parlagon”, Romonya „Halálkanyar”, Szellő „Vöömalom-Alsó rét”, Szemely „Poljana, legelő”, Szilágy, Véménd „Hárs-magaslat”. - **Gd:** Fazekasboda. HORVÁT (1942) közönséges fajnak tekintette. A vizsgált területen valóban gyakori.
- Lithospermum officinale* L. - **Dbd:** Babarc „Szajki-hegy”, Ellend „Bolondos-oldal”, Berkesd „Tekenős-dűlő”, Himesháza „Rózsadomb”, Keszű „Malomvölgyi parkerdő”, Máriakéménd „Törökvár”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Pereked „Tópart”, „Kálvária melletti gyepekben”, Romonya „Halálkanyar”, Szilágy „Szöke-hát, becserjésedett legelőn”. Eddig csak egy helyen, Liptódon találtuk (PURGER 2002a).
- Cerinth minor* L. - **Dbd:** Babarc „Szajki-hegy”, Erzsébet „Walter-Kreuz”, Erzsébet-Kékesd között, út mellett, Himesháza „Rózsadomb”, Liptód „Öreg-temető”, Máriakéménd „Törökvár”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Ófalu „Kalkofen”, Pereked „Felső-mező”, Pécsvárad „6-os műút menté dombokon”, Székelyszabar „Szabári erdővel szemben”, Szilágy „Felső-rétek”, Véménd „Hárs-magaslat”; - **Gd:** Fazekasboda „Flerkőkőbánya”, Bátaapáti „Mészáros-völgy” (TÓTH I.

- Zs. ined.) HORVÁT (1942) közönséges fajnak tekintette. A vizsgált területen szorványosan elterjedt.
- Ajuga laxmannii* (L.) Benth. - **Dbd**: Babarc „Kisnyáradi-hegy, kálvária mögöti löszmélyút mellett, a fekete fenyő ültetvény szélén, gyepfoltban 11 virágzó tó”, Liptód „Mülberg, degradált xeroterm erdőben, néhány kisebb polykormon terem”. Korábban a vizsgált területen 9 lelőhelye volt ismert (PURGER 2002a).
- Marrubium peregrinum* L. - **Dbd**: Hidas „Dere-Wiesen”, Himesháza „Rózsadomb”, Kékesd „Kenéz-oldal”, Lánycsók „Bányatelek”, Liptód „Öreg-temető”, Lovászhetyű „Temető melletti gyep”, Máriakéménd „Öreg-hegy”, Nagypárad „Árpád-malom”, Pereked „Tópart”, Szür „Az agyagbánya fölötti löszgyepben”. CSAPODY (1953) Pécsváradról közli előfordulását.
- Sideritis montana* L. - **Dbd**: Szilágy „Szöke-hát”. Csak régi, Kékesdi előfordulásáról tudtuk (KITAIBEL in HORVÁT 1942); - **Gd**: Bataapáti „Cser-dűlő” (TÓTH I. Zs. ined.). **Gd-ra** új. SIMONKAI (1876) Nagyharsány és Pécs mellett találta.
- Nepeta cataria* L. - **Dbd**: Hidas „Szőlők közötti út mellett, löszfalon”. **Dbd-ra** új. Kelet-Mecseken KITAIBEL talált (HORVÁT 1942), Villányi-hegységéből SIMONKAI (1876) említi.
- Stachys germanica* L. - **Dbd**: Berkesd „Tekénőshát”, Himesháza „Rózsadomb”, Nagypárad „Árpádi-malom”, Pécsvárad „6-os műút melletti dombokon”, Pereked „Kálvária melletti gyepben”; - **Gd**: Feked „Temető környéke”. HORVÁT (1942) Borjád és Töttös mellől jelzi az előfordulását.
- Stachys palustris* L. - **Ps**: Pécs „Pellérdi út mellett, mocsárreten”. - **Dbd**: Himesháza „Grossergrund-Wiesen”, Kékesd „Rét-szél”, Magyarsarlós „Vasas-Belvárdi patak mentén”, Máriakéménd „Karasica mentén”, Ófalu „Kalkofen, patak melletti mocsárreten”. HORVÁT (1942) közönséges fajnak vélte.
- Salvia austriaca* Jacq. - **Ps**: Nagypárad „Pécsudvard felé, kaszáló rét szárazabb részén, néhány virágzó egyed”. Pécsét Mayer, NENDTICH és KITAIBEL fedezték fel (HORVÁT 1942, 1958).
- Melissa officinalis* L. - **Dbd**: Pereked „Kálvária mellett, cserjésekben”. **Dbd-ra** új. A Harkányi-Nagynyáradi síkon is terem (NAGY 1964, KEVEY 2004).
- Calamintha sylvatica* Bromf. subsp. *sylvatica* - **Dbd**: Erdősmecke „Hesz-kereszt” (TÓTH I. Zs. ined.), Mecseknádasd „Berekalya” (TÓTH I. Zs. ined.), Székelyszabar „Szabari erdő” (TÓTH I. Zs. ined.), Szemely „Farkas-vögy, erdőben”; - **Gd**: Feked „Karasica-völgy” (TÓTH I. Zs. ined.). A korábban ismert lelőhelyekről lásd: HORVÁT (1942).
- Origanum vulgare* L. - **Dbd**: Babarc „Kisnyáradi-hegy”, Ellend „Bolondos-oldal”, Himesháza „Rózsadomb”, Keszű „Malomvölgyi parkerdő”, Liptód „Öreg-temető”, Máriakéménd „Törökvár”, „Öreg-hegy”, Nagypárad „Árpádi-malom”, Pereked „Kálvária melletti gyepekben”, Romonya „Halálkanyar”, Szilágy „Felsőrétek”, Ófalu „Kalkofen”. - **Gd**: Fazekasboda „Flerkó-kőbánya”; A vizsgált területen gyakori faj (HORVÁT 1942).
- Verbascum phoeniceum* L. - **Dbd**: Ellend „Bolondos-oldal”, Berkesd „Fektető”, Liptód „Zsidó-temető”, Lovászhetyű „Országút mentén”, Máriakéménd „Törökvár”, Pereked „Kálvária melletti gyepekben”, Romonya „Halálkanyar”, Szemely „Poljana, legelő”, Ófalu „Kalkofen”. HORVÁT (1942) korábban két helyen találta; - **Gd**: Fazekasboda. **Gd-ra** új.
- Scrophularia umbrosa* Dum. - **Dbd**: Ellend „Simon-malom, mocsárban”, Erdősmecke „Dér-völgy” (TÓTH I. Zs. ined.). **Dbd-ra** új.
- Pseudolysimachion spicatum* (L.) Opiz - **Dbd**: Ellend „Bolondos-oldal”, Máriakéménd „Törökvár”, Nagypárad „Árpádi-malom”, Pereked „Kálvária melletti gyepekben”, Romonya „Halálkanyar”, Szemely „Poljana, legelő”. HORVÁT (1942) szerint hegy-, és dombvidéken közönséges. A vizsgált területen nem gyakori.
- Veronica beccabunga* L. - **Dbd**: Apátvarasd „Malom-rétek”, Babarc „Borza-patak melletti réten”, Liptód „Libalegelő”, Ófalu „Rák-völgy” (TÓTH I. Zs. ined.), Pereked „Középső rétek, patakpartján”. **Dbd-ra** új. SIMONKAI (1876) Pécsről jelzi előfordulását.
- Veronica serpyllifolia* L. - **Dbd**: Berkesd „Fektető”. HORVÁT (1942) Baksa mellett találta. - **Gd**: Bataapáti „Mészáros-völgy” (TÓTH I. Zs. ined.). **Gd-ra** új. SIMONKAI (1876) Pécsét és Villányon fedezte fel.
- Melampyrum barbatum* W. et K. - **Dbd**: Hidas „Dere-Wiesen”, Berkesd „Fektető”, Máriakéménd „Törökvár”; Téseny melletti lelőhelye ismert volt (ZSÁK in HORVÁT 1942). - **Gd**: Fazekasboda „Flerkó-kőbánya”. **Gd-ra** új.
- Euphrasia stricta* Wolf - **Dbd**: Pereked „Tópart”, Máriakéménd „Öreg-hegy”, Ófalu „Kalkofen”, Himesháza „Rózsadomb”. **Dbd-ra** új. - **Gd**: Bataapáti „Fenyves-tető” (TÓTH I. Zs. ined.).
- Rhinanthus angustifolius* Gmel. - **Ps**: Nagypárad „Nagy-rét”; - **Dbd**: Apátvarasd „Kenderföldek”, Székelyszabar „Gemeindewiese”. **Dbd-ra** új.
- Orobancha caryophyllacea* Sm. - **Dbd**: Babarc „Szajki-hegy”, Berkesd „Tekénősdűlő”, Erzsébet „Walter-Kreuz”, Máriakéménd „Öreg-hegy”. Nagypáradon is terem, ahol korábban HORVÁT (1942) is megtalálta. HORVÁT (1958) Pécsről jelzi;

- **Gd**: Fazekasboda „Flerkó-kőbánya”. **Gd-ra** új.
- Papaver dubium* L. subsp. *lecoqui* (Lamotte) Syme - **Dbd**: Pereked „Tópart, műút mellett”. **Dbd-ra** új. Pécssett és a Villányi-hegységben is terem (SIMONKAI 1876, MILLNER in KEVEY & HORVÁT 2000).
- Fumaria vailantii* Lois. - **Dbd**: Pereked „Tópart, műút mellett”. **Dbd-ra** új. SIMONKAI (1876) Pécs, Mohács és Máriagyűd mellől közli.
- Fumaria parviflora* Lam. - **Dbd**: Magyarsarlós „Livada, Vasas-Belvárdi patak menti szántó”. Erdősmecskén és Fekeden terem (Priszter in HORVÁT 1975)
- Calepina irregularis* (Asso) Thell. - **Dbd**: Berkesd „Fektető”, Máriakéménd „Törökvár”, Pécs „Rácvárostól-Patacsfelé vezető út mellett, 1953” (BOROS Á. ined.); - **Gd**: Fazekasboda „Flerkó-kőbánya”. Más előfordulásait lásd: (HORVÁT 1942, 1975).
- Thlaspi perfoliatum* L. subsp. *perfoliatum* - **Dbd**: Máriakéménd „Törökvár”, Liptód „Zsidó-temető”, Szemely „Poljana, legelő”, Romonya „Halálkanyar”. További lelőhelyekről lásd: HORVÁT (1942).
- Bunias orientalis* L. - **Dbd**: Babarc „Vadászház melletti ruderális helyen”, Ófalu „Pincesor fölötti parlagon”. **Dbd-ra** új.
- Cardaminopsis arenosa* (L.) Hay - **Dbd**: Erdősmecske „Virágos” (TÓTH I. Zs. ined.), Nagyárpád „Árpádi-malom”, Szemely „Poljana, legelő”, Szilágy „Újhegy”; HORVÁT (1975) Vokány mellől jelzi. - **Gd**: Fazekasboda „Homokbánya mellett”. **Gd-ra** új.
- Arabis turrita* L. - **Dbd**: Babarc „Szajki-hegy”, Ellend „Bolondos-oldal”, Hásságy „Kápolna allati domboldalon, cserjésedő löszgyepben”, Himesháza „Rózsadomb”, Berkesd „Fektető”, Máriakéménd „Törökvár”, Ófalu „Kalkofen”, Szemely „Poljana, legelő”; **Dbd-ra** új. - **Gd**: Fazekasboda „Flerkó-kőbánya”, Bataapáti „Cserdülő” (TÓTH I. Zs. ined.). **Gd-ra** új. SIMONKAI (1876) Pécsről közli.
- Arabis hirsuta* (L.) Scop. - **Dbd**: Keszű „Malomvölgyi parkerdőben”, Maráza „Kriví-doli”, Ófalu „Pincesor fölött, sztyepecserjésekben”, Pereked „Kálvária melletti gyepekben”, Romonya „Halálkanyar”. SIMONKAI (1876) Pécsről, HORVÁT (1975) Székelyszabar mellől jelzi. - **Gd**: Bataapáti „Fenyves-tető” (TÓTH I. Zs. ined.). **Gd-ra** új.
- Arabis glabra* L. (Bernh.) - **Dbd**: Berkesd „Tekenős-dülő”, Liptód „Öreg-temető”, Maráza „Kriví-doli”, Pécsvárad „6-os út melletti dombon”, Pereked „Kálvária melletti gyepekben”, Romonya „Halálkanyar”. Korábban 5 ismert lelőhelyeket lásd: SIMONKAI (1876), HORVÁT (1942, 1975).
- Rorippa austriaca* (Cr.) Bess. - **Ps**: Pécs „Pellérdi út mellett, mocsárréten”. - **Dbd**: Apátvarasd „Malom-rétek”, Kátoly és Máriakéménd „Karasica menti rétek”; - **Gd**: Fazekasboda „Kékesdi-rét”. HORVÁT (1942) közönséges fajnak tekintette.
- Rorippa sylvestris* (L.) Bess. - **Dbd**: Himesháza „Rózsadomb”, Szemely „Bánova-strana”, Pereked „Középső-rétek, patakmentén”; - **Gd**: Fazekasboda. HORVÁT (1942) közönséges fajnak vélte.
- Erysimum odoratum* Ehrh. - **Dbd**: Babarc „Szajki-hegy”, Himesháza „Rózsadomb”, Erzsébet „Pusza”, Kékesd „Benkei-dülő, felhagyott legelő”, Székelyszabar „Szabari erdő” (TÓTH I. Zs. ined.), Szemely „Poljana, legelő”, Pereked „Kálvária melletti cserjésekben”, „Hosszú-hegy, erdő tisztásain”; - **Gd**: Fazekasboda „Virágos” (TÓTH I. Zs. ined.). A vizsgált területen 7 lelőhelye volt ismert (PURGER 2002a).
- Sisymbrium officinale* (L.) Scop. - **Ps**: Nagyárpád „Legelő, a gémeskút mellett tömeges”. SIMONKAI (1876) Pécsről jelezte.
- Sisymbrium strictissimum* L. - **Dbd**: Erzsébet „Karasica menti réten”, Pereked „Hosszú-hegy, erdő szélén”. Korábban 2 lelőhelyről tudtuk (PURGER 2002a).
- Sisymbrium orientale* Torn. - **Dbd**: Hidas „Szőlők közötti út mellett, löszfalon”. HORVÁT (1942) Geresdlak és Nagyárpád lelőhelyeket közli. A Nyugat-Mecsekben is előfordul (HORVÁT 1975).
- Arabisopsis thaliana* (L.) Hejnh. - **Dbd**: Berkesd „Tekenős-dülő”, Nagyárpád „Árpádi-malom”; Pereked „Kálvária melletti gyepekben”, Véménd „Hárs-magaslat”.
- Camelina microcarpa* Andr. - **Dbd**: Berkesd „Tekenős-dülő”, Ellend „Bolondos-oldal”, Feked „Mecskei-rét”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Pereked „Kálvária melletti gyepekben”, Ófalu „Kalkofen”, Véménd „Hárs-magaslat”; HORVÁT (1942) közönséges fajnak tekintette.
- Reseda luteola* L. - **Ps**: Nagyárpád „A falutól délre, út melletti ruderális helyen”; Először a térségről „Pécs és Harkány vidéken” SIMONKAI (1876) jelezte a faj jelenlétét. HORVÁT (1942) a Dél-Baranyai dombságról, a Villányi-hegységből, pedig SOMLYAY (2000) közli.
- Viola hirta* L. - **Dbd**: Himesháza „Rózsadomb”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Ófalu „Gyöker-hegy” (TÓTH I. Zs. ined.), Pécsvárad „6-os műút melletti dombokon”, Pereked „Hosszú-hegy, erdő tisztásain, cserjésekben”, Szemely „Farkas-vögy, erdőben”; HORVÁT (1942) Apátvarasd és Villánykövesd mellett fedezte fel. - **Gd**: Fazekasboda „Kékesdi-hegy”. **Gd-ra** új.
- Hypericum tetrapterum* Fr. - **Ps**: Nagyárpád „Nagy-rét”; - **Dbd**: Keszű „Malomvölgyi parkerdő,

- patakmentén”, Magyarsarlós „Modos-rétek, patakmenti magaskórósban”. Erdősmeckén is terem (CSAPODY 1953).
- Campanula glomerata* L. - **Dbd**: Ellend „Bolondos-oldal”, Hidas „Vadkerti-szőlők”, Himesháza „Rózsadomb”, Liptód „Öreg-temető”, Ófalu „Pincesor fölötti sztyeppcserjésekben”, Székelyszabar „Szabari erdő” (TÓTH I. Zs. ined.). A korábbi irodalomban a területről nem említik.
- Campanula sibirica* L. - **Dbd**: Apátvarasd „Malom-rétek feletti gyeppen” (TÓTH I. Zs. ined.), Babarc „Kisnyáradi-hegy”, Hidas „Dere-Wiesen”, Maráza „Kriví-doli”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Pereked „Tópart”, „Felső-mező”, „Kálvária melletti gyepekben”, Romonya „Halálkanyar”, Szemely „Poljana, legelő”. Korábban 13 lelőhely volt ismert (HORVÁT 1942, PURGER 2002a).
- Campanula bononiensis* - **Dbd**: Hidas „Dere-Wiesen”, Himesháza „Rózsadomb”, Keszű „Malomvölgyi parkerdő”, Romonya „Halálkanyar”; - **Gd**: Fazekasboda „Flerkó-kőbánya”. Eddig ismert lelőhelyeiről lásd: PURGER (2002a).
- Campanula trachelium* L. - **Dbd**: Babarc „Kisnyáradi-hegy”, Himesháza „Rózsadomb”, Liptód „Öreg-temető”, Ófalu „Karolinmajor, Friedhof”, Véménd „Hárs-magaslat”. HORVÁT (1942) közönséges fajnak tekintette.
- Aster lynosyris* (L.) Bernh. - **Dbd**: Himesháza „Rózsadomb”, Máriakéménd „Törökvár” Nagyárpád „Árpádi-malom”; Kettő lelőhelye volt ismert (PURGER 2002a).
- Aster amellus* L. - **Dbd**: Maráza „Kriví-doli, tömeges”. A vizsgált területen eddig ismert lelőhelyeiről lásd: PURGER (2002a), TÓTH (2002).
- Erigeron acer* L. - **Dbd**: Himesháza „Rózsadomb”, Ezsébet „Walter-Kreuz”, Kékesd „Benkei-dűlő, felhagyott legelő”, Máriakéménd „Öreg-hegy”. Degradált löszgyepekben, ritka. **Dbd**-ra új.
- Inula conyza* DC. - **Dbd**: Babarc „Kisnyáradi-hegy, Szajki-hegy”, Erzsébet „Pusztá”, Ellend „Bolondos-oldal”, Hidas „Löszmélyúton”, Máriakéménd „Öreg-hegy”, Maráza „Kriví-doli”, Mecseknádasd „Lange-höhe”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Ófalu „Kalkofen”, Pereked „Felső-mező”, Véménd „Hárs-magaslat”. CSAPODY (1953) Erdősmecke mellett fedezte fel, ahol még megtalálható. - **Gd**: Fazekasboda „Kékesdi-hegy”. **Gd**-ra új.
- Inula salicina* L. - **Dbd**: Babarc „Szajki-hegy”, Erdősmecke Káticsi-forrás”, Keszű „Malomvölgyi parkerdő”, Máriakéménd „Törökvár”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Ófalu „Kalkofen”, Véménd „Milgrund”; HORVÁT (1977) Geresdlak lelőhelyet közli. - **Gd**: Fazekasboda „Flerkó-kőbánya”. **Gd**-ra új. SIMONKAI (1876) a Villány melletti réteken találta.
- Inula ensifolia* L. - **Dbd**: Hidas „Szőlők közötti gyepp”, Himesháza „Rózsadomb”, Liptód „Öreg-temető”, Pécsvárad „6-os műút melletti dombokon”. HORVÁT (1942) Geresdlakról közli. A Nagynyáradi-Harkányi síkon is terem (SIMONKAI 1876, HORVÁT 1977).
- Helianthus decapetalus* L. - **Ps**: Pécs „Megyer” - **Dbd**: Babarc „Borza-patak mellett”, Semely „Banova-strana”.
- Anthemis tinctoria* L. - **Dbd**: Mecseknádasd „Lange-höhe”, Ófalu „Pincesor fölötti parlagokon”, Pécsvárad „6-os műút melletti dombokon”; - **Gd**: Fazekasboda „Flerkó-kőbánya”, Bataapáti „Fenyves-tető” (TÓTH I. Zs. ined.). HORVÁT (1942) a „Mecsekaljáról” jelzi, de lelőhelyeket nem közöl.
- Tanacetum corymbosum* (L.) Schulz-Bip. - **Dbd**: Erzsébet „Pusztá, cserjésekben”, Ellend „Bolondos-oldal”, Himesháza „Rózsadomb”, Szemely „Farkas-vögy, erdőszélén”, Liptód „Öreg-temető”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Ófalu „Pincesor fölötti sztyeppcserjésekben”, Pécsvárad „6-os műút melletti dombokon”, Pereked „Hosszú-hegy, erdő tisztásain”; **Dbd**-ra új. - **Gd**: Fazekasboda „Kékesdi-hegy”. **Gd**-ra új.
- Senecio erraticus* Bertol. ssp. *barbareifolius* (Wimm. et Grab.) Beger - **Dbd**: Magyarsarlós „Vasas-Belvárdi patak menti mocsárrét”, Máriakéménd „Karasica menti kaszálórét”. **Dbd**-ra új. HORVÁT (1977) a Pécsi-síkságról közli.
- Echinops sphaerocephalus* L. - **Dbd**: Szellő „Vőmalom-Alsó rét, cserjésedő gyeppen”, Erzsébet „Pusztá, felhagyott legelő”, Ófalu „Gyökér-hegy” (TÓTH I. Zs. ined.). SIMONKAI (1876) Pécs mellett, HORVÁT (1942) Magyarürögön, CSAPODY (1953) Erdősmeckén fedezte fel.
- Arctium tomentosum* Mill. - **Ps**: Nagyárpád „Nagy-rét, patakmenti magaskórósban” - **Dbd**: Magyarsarlós „Pusztara”.
- Cirsium boujartii* (Pill. et Mitterp.) Schultz Bip. - **Dbd**: Berkesd „Tekenős-dűlő”, Keszű „Malomvölgyi parkerdő”, Liptód „Öreg-temető”, Magyarsarlós „Pusztara”, Máriakéménd „Öreg-hegy”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Olasz, „Út melletti gyeppen”, Ófalu „Kalkofen”, Pereked „Tópart”, Szemely „Poljana, legelő”, Szűr „Az agyagbánya fölötti löszgyeppen”. A faj elterjedéséről a térségben lásd: CSIKY et al. (2005).
- Serratula tinctoria* L. - **Ps**: Pécs „Pellérdi út mellett, mocsárréten”. - **Dbd**: Babarc „Szajki-hegy, mocsárréten”, Magyarsarlós „Pusztara”, Kékesd „Kenéz-oldal”, Maráza „Kriví-doli”, Máriakéménd „Karasica menti kaszáló rét”, Pereked „Középső-rétek”, Szemely „Banova-

- strana”, Vókány „Vókányi-rétek”. **Dbd**-ra új.
- Centaurea calcitrapa* L. - **Dbd**: Máriakéménd „Karasica menti legelő, földút szélén”. A **Dbd**-ra új. Régi irodalmi adatok tanuskodnak az előfordulásáról Pécssett (KITAIBEL in HORVÁT 1942, SIMONKAI 1876), „Pécs – Mohács” (SADLER in HORVÁT 1943), valamint a Mecseken (HORVÁT 1958).
- Centaurea cyanus* L. - **Dbd**: Apátvarasd „Kenderföldek”, Erdősmecke-Feked közötti műút mellett, Berkesd „Fektető”, Keszű „Malomvölgyi parkerdő”, Máriakéménd „Kéméndi tető”, Ófalu „Kalkofen”, Szilágy „Újhegy”; - **Gd**: Fazekasboda „Flerkó-kőbánya”. További baranyai előfordulásairól lásd: PÁL (2002b).
- Centaurea spinulosa* L. - **Dbd**: Máriakéménd „Kéméndi tető, liptódi oldalon, erdőszélén, Temető melletti cserjésekben”. HORVÁT (1942) utalt előfordulására Baranyában „Mecsekalján”, de nem közölte lelőhelyeket.
- Taraxacum serotinum* (W. et K.) Poir. - **Dbd**: Babarc „Kálvária”, Ellend „Bolondos-oldal”, Hidas „Szőlők közötti gyepek”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Pereked „Tópart”; - **Gd**: Fazekasboda „Kékesdi-hegy”. A korábbi ismert 8 lelőhelyről lásd: PURGER (2002a).
- Hieracium umbellatum* L. - **Dbd**: Babarc „Kálvária”, Hidas „Rác-temető”, Himesháza „Rózsadomb”, Liptód „Öreg-temető”, Mecseknádasd „Langehohe”, Ófalu „Pincesor fölötti sztyeppcserjésekben”, Romonya „Halálkanyar”. HORVÁT (1977) Lovászhetényről közölte.
- Hieracium sabaudum* L. - **Gd**: Fazekasboda „Kékesdi-hegy, homokbánya melletti száraz erdőben”. Előfordul még Feked és Görcsöny mellett (HORVÁT 1942).
- Monotropa hypopitys* L. - **Dbd**: Ófalu „Najeszfeld, bükkös erdőben, pár virágzó tő” (PURGER D., TIMÁR G. és PÁL R. ined.). A Baranyai-dombságon (HORVÁT 1942) és a Kelet-Mecseken (TÓTH 2000) ritka.
- Thesium linophyllum* L. - **Dbd**: Apátvarasd „Kenderföldek”, Babarc „Kálvária”, Liptód „Zsidó-temető”, Maráza „Krividoli”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Pécsvárad „6-os műút melletti dombokon”, Pereked „Kálvária melletti gyepek”. A Dél-baranyai dombságon eddig két helyen volt ismert (HORVÁT 1975, PURGER 2002a).
- Silene otites* (L.) Wib. - **Dbd**: Máriakéménd „Törökvár”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Pécsvárad; **Dbd**-ra új. - **Gd**: Fazekasboda „Flerkó-kőbánya”. **Gd-ra** új.
- Silene dichotoma* Ehrh. subsp. *dichotoma* - **Dbd**: Liptód „Öreg-temető, szántó között, degradált gyepekben”. A **Dbd**-ra új. NAGY (1964) Villányon találta meg. Mecsekben is előfordult (HORVÁT 1942, 1958, KEVEY & HORVÁT 2000).
- Silene nutans* L. subsp. *nutans* - **Dbd**: Himesháza „Rózsadomb”, Ófalu „Kalkofen”; - **Gd**: Fazekasboda „Kékesdi-hegy”. A vizsgált területen ritka. HORVÁT (1942) a dombvidéken közönséges fajnak tekintette.
- Silene noctiflora* L. - **Dbd**: Máriakéménd „Szőlőhegy, út melletti cserjésekben”. HORVÁT (1942) Borjád és Erdősmecke mellett fedezte fel. A Mecseken és a Villányi-hegységben is előfordult (HORVÁT 1958).
- Cucubalus baccifer* L. - **Dbd**: Magyarsarlós „Pusztara”, Nagyárpád „Nagyret”; - **Gd**: Fazekasboda „Karasica menti réten”, Mórág. HORVÁT (1942) Geresdlak és Feked mellől közli.
- Myosoton aquaticum* (L.) Mönch - **Ps**: Pécs „Pellérdi út mellett, mocsárreton”. - **Dbd**: Berkesd „Tekenős-dűlő, mocsárreton”, Ófalu „Rák-völgy” (TÓTH I. Zs. ined.). - **Gd**: Bábaapáti „Hosszú-völgy” (TÓTH I. Zs. ined.).
- Petrorhagia prolifera* (L.) Ball. et Heyw. - **Dbd**: Himesháza „Sportpálya melletti löszdombon”, Máriakéménd „Szőlőhegy”, Pécsvárad „6-os út melletti dombokon”, Pereked „Tópart”; - **Gd**: Fazekasboda „Flerkó-kőbánya”. HORVÁT (1942) „Mecsekaljáról” jelezte, de nem közölte lelőhelyeit.
- Dianthus armeria* L. - **Dbd**: Apátvarasd „Kenderföldek”, Ófalu „Pincesor fölötti sztyeppcserjésekben”, Pereked „Felső-mező, szőlők közötti gyepekben”, Pusztakisfalú „Felső-dűlő, löszvölgy”, Véménd „Hárs-magaslat”. Ritka. HORVÁT (1942) a dombvidéken közönséges fajnak tekintette.
- Cerastium glomeratum* Thuill. - **Ps**: Pécs-Postavölgy. - **Dbd**: Keszű „Malomvölgyi parkerdő”. Pécs környékéről ismert volt (HORVÁT 1942).
- Cerastium dubium* (Bast) Guépin - **Gd**: Fazekasboda „Flerkó-kőbánya”. **Gd-ra** új.
- Moenchia mantica* (L.) Bartl. - **Dbd**: Ófalu „Műút melletti gyepekben”, Apátvarasd „Felső-dűlő” (TÓTH I. Zs. ined.). Korábban 5 helyen volt ismert (HORVÁT 1942, NAGY 1964).
- Moehringia trinervia* (L.) Clairv. - **Dbd**: Ófalu „Najeszfeld”, Pereked „Hosszú-hegy, erdő”, Pusztakisfalú „Lovászhetényi-hegy, löszvölgy végén, az erdőben, néhány virágzó tő”, Romonya „Halálkanyar”. HORVÁT (1975) által közölt apátvarasdi előfordulását megerősítettem. Előfordul még 3 helyen (HORVÁT 1942).
- Scleranthus annuus* L. - **Dbd**: Nagyárpád „Árpádi-malom”, Szemely „Poljana, legelő”. **Dbd**-ra új.
- Rumex pulcher* L. - **Dbd**: Győd „Csarnóta útelágazás, Kövesdi csárda, 1961” (BOROS Á.

- ined.), Nagyárpád „Árpádi-malom”. A Villányi-hegységből SIMONKAI (1876), a Geresdi-dombságról (HORVÁT 1942) jelezte.
- Lysimachia punctata* L. - **Dbd**: Hidas „Dere-Wiesen”, Pusztakisfalu „A falu végén, kertek és a cserjések közötti gyeppen”, Szilágy „Újhegy”. Korábban két lelőhelyét ismertük (HORVÁT 1942, 1977).
- Anagallis femina* Mill. - **Dbd**: Erzsébet „Pusztá”, Liptód „Öreg-temető”, szántókon, parlagokon, Pusztakisfalu „Lovászhetényi-hegy, löszvölgy oldalán”. Korábban két helyen találtuk (PURGER 2002a).
- Anthericum ramosum* L. - **Gd**: Fazekasboda „Múút melletti gypsásvan”. Fekeden is terem (CSAPODY 1953)
- Allium scorodoprasum* L. ssp. *rotundum* (L.) Stearn - **Dbd**: Erzsébet „Walter-Kreuz”, Hidas, Himesháza „Rózsadomb”, Kékesd „Benkei-dűlő, felhagyott legelő”, Lovászhetény „Temető melletti gyepe”, Maráza „Krivi-doli”, Nagyárpád „Árpádi-malom”; HORVÁT (1942) nem jelzi a területről.
- Allium oleraceum* L. - **Dbd**: Apátvarasd „Malom-rétek fölötti gyeppen” (TÓTH I. Zs. ined.), Máriakéménd „Törökvár”. Eddig három lelőhelyét ismertük (PURGER 2002a).
- Lilium martagon* L. - **Dbd**: Erdősmecske „Virágos” (TÓTH I. Zs. ined.), „Alapítvány erdő” (TÓTH I. Zs. ined.), Mecseknádasd „Berekalji erdő” (TÓTH I. Zs. ined.), „Vár-hegy” (TÓTH I. Zs. ined.), Nagyárpád „Pécsudvardi-erdő”, Ófalu „Goldgrund-pusztá melletti erdőben” (TÓTH I. Zs. ined.), Pereked „Hosszú-hegy, az erdőben, kb. 200 tő”. Korábban 10 helyen került elő (PURGER 2002a).
- Ornithogalum boucheanum* (Kunth.) Asch. - **Dbd**: Hásságy „Kápolna allatti domboldalon, cserjésedő löszgyeppen”, Máriakéménd „Kéméndi tető”. A **Dbd**-ra új.
- Muscari botryoides* (L.) Mill. - **Dbd**: Babarc „Kálvária”, Erdősmecske „Virágos” (TÓTH I. Zs. ined.), Pécsvárad „6-os műút melletti dombokon”, Véménd „Hárs-magaslat”. Előfordul még 3 helyen (HORVÁT 1942, 1943). - **Gd**: Fazekasboda „Virágos” (TÓTH I. Zs. ined.). KEVEY (2004) Mórágyról közli.
- Asparagus officinalis* L. - **Dbd**: Babarc „Szajki-hegy”, Máriakéménd „Törökvár”, Nagyárpád „Árpádi-malom”; Ófalu „Pincék fölötti domboldal, szteppcserjésekben”. Eddig 7 lelőhelyéről volt tudomásunk (PURGER 2002a).
- Polygonatum odoratum* (Mill.) Druce - **Dbd**: Himesháza „Rózsadomb”, Nagyárpád „Pécsudvardi- erdő”, Pereked „Hosszú-hegy, erdő”, Szemely „Farkas-vögy, erdőben”. A **Dbd**-ra új. - **Gd**: Fazekasboda „Virágos” (TÓTH I. Zs. -
- ined.) „Kékesdi-hegy”. **Gd-ra** új.
- Leucojum aestivum* L. - **Ps**: Nagyárpádi „Nagyrét”. Arról korábban jeleztek KEVEY & HORVÁT (2000). Pécs környékén és Pellérdén is előfordult (HORVÁT (1942); - **Dbd**: Magyarsarlós „Modos-rétek”, Máriakéménd „Raczenwiesen”. Az utóbbi helyről DÉNES (1997) jellezte.
- Orchis tridentata* Scop. - **Dbd**: Hidas „Temető melletti kaszáló réten 10 tő”. A hidas „Rác-temetőből” TÓTH jelzi, de ezt a lelőhelyet KEVEY & HORVÁT (2000) a Kelet-Mecsekhez sorolták. Valószínűleg ugyanarról a lelőhelyről van szó.
- Orchis militaris* L. - **Dbd**: Nagyárpád „Árpádi-malom, kb. 30 virágzó tő” (PURGER D., BARTHA S. és HORVÁTH A. ined.), Romonya „Halálkanyar”. HORVÁT (1943) ismerte az apátvarasdi előfordulását; - **Gd**: Fazekasboda „Kékesdi-hegy, 1 virágzó tő”. **Gd-ra** új. HORVÁT (1942) a Szentlőrinc melletti Keresztespusztáról jelzi.
- Orchis purpurea* Huds. - **Dbd**: Hásságy „Alsó-cserjés, erdőben, mindössze néhány tő”, Hidas „Temető környékén, cserjésedő gyepekben”, Pereked „Hosszú-hegy, erdő”. Eddig 11 lelőhelyét ismertük (PURGER 2002a).
- Carex spicata* Huds. - **Dbd**: Hásságy „A kápolna allatti domboldalon, cserjésedő löszgyeppen”, Himesháza „Rózsadomb”, Máriakéménd „Törökvár”, Pereked „Kálvária melletti gyepek”, Pécsvárad „6-os műút melletti dombokon”. **Dbd**-ra új. Magyarboly mellett is terem (ZSAK in HORVÁT 1942).
- Carex digitata* L. - **Dbd**: Apátvarasd „Malom-rétek fölötti erdőben” (TÓTH I. Zs. - ined.), Pusztakisfalu „Lovászhetényi-hegy, löszvölgy végén, az erdőben, néhány virágzó tő”. - **Gd**: Fazekasboda „Virágos”, „Homokbánya mögötti erdőben (TÓTH I. Zs. ined.). **Gd-ra** új. HORVÁT (1942) villánykövesdi előfordulását jelzi.
- Carex flacca* Schreb. - **Dbd**: Ellend „Bolondos-oldal”, Himesháza „Rózsadomb”, Keszű „Malomvölgyi parkerdő”, Nagyárpád „Árpádi-malom” (innen már SIMONKAI (1876) jelezte), Ófalu „Pincesor fölött, domboldal, szteppcserjésekben”, Pereked „Kálvária melletti gyepe”, Romonya „Halálkanyar”.
- Carex distans* L. - **Ps**: Nagyárpád „Nagyrét”, Pécs, Pellérdre vezető út melletti rétekben; - **Dbd**: Magyarsarlós „Vasas-Belvárdi patak menti rét”, Maráza „Krivi-doli, mocsárrét”, Pereked „Középső-rétek”. HORVÁT (1958) Németpalkonyáról jelzi.
- Carex michelii* Host - **Dbd**: Berkesd „Tekenős-dűlő, felhagyott legelő”, Ellend „Bolondos-oldal”, Himesháza „Rózsadomb”, Maráza „Krivi-doli”, Máriakéménd „Törökvár erdőszéle”, Pereked „Kálvária melletti gyepe”, Romonya

- „Halálkanyar”; **Dbd**-ra új. - **Gd**: Fazekasboda „Homokbánya alatti cserjésekben”. **Gd-ra** új.
- Carex melanostachia* Wild. - **Dbd**: Máriakéménd „Karasica menti mocsárreéten, kis foltban”, Monyoród „Hegy-hát”. **Dbd**-ra új. Korábban ismertük Nagynyárad (HORVÁT 1942) és Pellérd (HORVÁT 1958) melletti előfordulásait.
- Festuca rubra* L. - **Dbd**: Szemely „Poljana, legelő”. A **Dbd**-ra új.
- Vulpia myuros* (L.) C. C. Gmel. - **Dbd**: Máriakéménd „Pincesor-dűlő, degradált gyepben”, Pusztakisfalu „Felső-dűlő, löszvölgy oldalán”. A **Dbd**-ra új. A baranyai adatokat PÁL (2002b) foglalta össze.
- Sclerochloa dura* (L.) P.B. - **Dbd**: Himesháza „Rózsadomb”, Berkesd „Fektető, út mellett”, Máriakéménd „Vízködűlő”. **Dbd**-ra új. Pécsről MAYER (1859) és HORVÁT (1942, 1958) jelzik.
- Poa compressa* L. - **Dbd**: Apátvarasd „Kenderföldek”, Himesháza „Rózsadomb”, Ófalu „Kalkofen”. **Dbd**-ra új.
- Cynosurus cristatus* L. - **Dbd**: Apátvarasd „Malomrétek”, Magyarsarlós „Vasas-Belvárdi patak menti réten”, Máriakéménd „Raczewiesen, Karasica menti üde réten”, Pusztakisfalu „Felső-dűlő, löszvölgy oldalán, félszáraz réten”. HORVÁT (1942) Mecsekaljáról jelzi, de a lelőhelyeket nem közli. VÖRÖS (1963) Pécs mellett gyűjtötte.
- Melica transilvanica* Schur - **Dbd**: Kékesd „Benkei-dűlő, felhagyott legelő”, Pereked „Felső-mező”, Máriakéménd „Törökvár”, Hidas „Felső Hidas”; **Dbd**-ra új. - **Gd**: Fazekasboda „Flerkókőbánya”. **Gd-ra** új.
- Melica altissima* L. - **Dbd**: Babarc „Szajki-hegy”, Erzsébet „Puszt”, Hásságy „Kápolna allati domboldalon, cserjésedő löszgyepben”, Pereked „Tópart”, Romonya „Halálkanyar”, Székelyszabar „Szabari-erdő” (TÓTH I. Zs. ined.). Eddig 3 régi és egy újabb (liptódi) előfordulását ismertük (PURGER 2002a).
- Eragrostis minor* Host - **Dbd**: Pécs-Vasas, 6-os út melletti homokbánya közelében”, Nagyárpád „Árpádi-malom”; - **Gd**: Feked „Műút melletti gyepsávban”. **Dbd** -on HORVÁT (1942) is megtalálta. A Villányi hegység és környékéről SOMLYAY (2000) jelzi.
- Trisetum flavescens* (L.) R. et Sch. - **Dbd**: Apátvarasd „Kenderföldek”, Geresdlak „Groszerazen”, Kátoly „Karasica mentén, réteken”, Lovászhetyény „Halastó melletti gyepben”. Máriakéménd „Raczewiesen”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Pereked „Alsó-mező, félszáraz gyepben”, „Felső-dűlő”, Pusztakisfalu „Lovászhetyényi-hegy, löszvölgy oldalán”, Romonya „Halálkanyar”, Szemely „Banovastrana”; **Dbd**-ra új. - **Gd**: Fazekasboda „Kékesd-rét”. **Gd-ra** új.
- Avenula pubescens* (Huds.) Dum - **Dbd**: Hidas „Temető melletti gyepben”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Pécsvárad „6-os műút melletti dombokon”. **Dbd**-ra új. Előfordulását Baranyában NENDTVICH jelezte. Mánfa (SOÓ in HORVÁT 1942) és Nagyharsány mellet (HORVÁT 1976) fordult elő. CSIKY (2006) a Mecsekről és a Tolnai-hegyhátról közli.
- Avenula praeusta* (Rchb.) Holub. - **Dbd**: Pereked „Tópart”, Himesháza „Rózsadomb”, Lovászhetyény „Kirchenacker”. **Dbd**-ra új. Ezt a taxont korábbi szerzők, pl. SIMONKAI (1876), HORVÁT (1942, 1958, 1976), BOROS (1961) a Mecseki flórajárás területéről nem említik. Előfordulását a Keleti-Mecsekben FARKAS S. bizonyította (TÓTH 2002).
- Echinochloa phyllopogon* Tzvelev - **Ps**: Pécs „Pelérdi út melletti gyepsávban”. **Ps** -ra új.
- Chrysopogon gryllus* (Torn.) Trin. - **Dbd**: Babarc „Szajki-hegy”, Berkesd „Tekenős-dűlő”, Berkesd „Fektető”, Ellend „Bolondos-oldal”, Máriakéménd „Törökvár”, Nagyárpád „Árpádi-malom”, Ófalu „Kalkofen”, Pereked „Kálvária melletti gyepben”, „Tópart”, Romonya „Halálkanyar”. KITAIBEL óta először csak 4 helyen (PURGER 2002a) került elő, azonban a vizsgált területen szorványosan elterjedt, helyenként állományalkató fajnak bizonyult.

Összefoglaló

A dolgozat 171 növényfaj előfordulási adatait mutatja be. Ezek közül 9 faj új a Pécsi síkságra, 48 faj a Dél-Baranyai-, és 25 faj a Geresdi-dombságra. Sikertült újra megtalálni több növényfaj egyedeit, melyek előfordulásáról a vizsgált területen csak régi (több, mint 100 éves) adatok voltak (pl.: *Linum catharticum*, *Sideritis montana*, *Nepeta cataria*). Előkerült egy adventív (*Echinochloa phyllopogon*) és egy természetű, de kivadult növény (*Lavatera trimestris*), amelyekről a mecseki flórajárás területén korábbi botanikai irodalom nem tesz említést.

Summary

Data to the flora of Baranya Hills (S Hungary)

D. PURGER

The paper deals with 171 rare plants, and plants with few published data from Baranya Hills. Among them, there are 9 plants newly registered for Pécsi-plain area (**Ps**), 48 new plants for Southern-Baranya Hills (**Dbd**) and 25 newly registered plants on Geresd Hills (**Gd**). Some of the old data about presence of plants species are confirmed recently, e.g.: *Linum catharticum*, *Sideritis montana*, *Nepeta cataria*. A adventive (*Echinochloa phyllopogon*) and a cultivated (*Lavatera trimestris*) species are, in the investigated area, for the first time found in wild.

Köszönetnyilvánítás

Köszönöm KEVEY Baláznak és CSIKY Jánosnak a kéziratához fűzött hasznos megjegyzéseit. BARTHA Sándor, HORVÁTH András, PÁL Róbert, TELEKI Balázs, TIMÁR Gábor, és TÓTH István Zsolt florisztikai adataikkal járultak hozzá a munkám teljességéhez.

Irodalom

- BOROS Á. (1953, 1961, 1962): Florisztikai jegyzetek (kéziratos útinaplók). – MTM Tudománytörténeti gyűjtemény, Budapest.
- BORHIDI A. (1998): Nevezéktani korrekciók és egyéb kiegészítések a Magyarországi Edényes Flóra Határozójához. – *Kitaibelia* **3**(1): 83-89.
- BORHIDI A. (2006): Dél-Dunántúl. In: FEKETE G. – VARGA Z. (szerk.): Magyarország tájainak növényzete és állatvilága. – MTA Társadalomkutató központ, Budapest. pp: 371-393.
- CSAPODY I. (1953): Új növény-előfordulások Sopron környékén és Baranyában. *Erdőmérnöki Főiskola Évkönyve* 1951/52: 17-21.
- CSIKY J. (2006): Adatok Magyarország flórájához és vegetációjához I. – *Kitaibelia* **10**(1): 138-153
- CSIKY J. – FARKAS S. – KIRÁLY G. – PÁL R. – PURGER D. – TÓTH I. Zs. (2005): *A Cirsium boujartii* (Pill. et Mitterp.) Schultz Bip. újrafelfedezése Magyarországon. – *Flora Pannonica* **3**: 69-77.
- DÉNES A. (1997): Máriakémet növényvilága. In: Máriakémet község növénytanai értékei. A Környezetvédelmi és Közösségi Értékadó Egyesület kiadványa, pp. 9-24. Máriakémet.
- HORVÁT A. O. (1942): A Mecsekhegység és déli síkjának növényzete. A Ciszterci rend kiadása, Pécs. 160 pp.
- HORVÁT A. O. (1943): Pótlások „A Mecsekhegység és környékének flórájához”-hoz (1941). – *Bot. Közlem.* **40**(1-2): 101-112.
- HORVÁT A. O. (1958): Pótadatok a Mecsek hegység és környékének flórájához. – *A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve* **2**: 163-179.
- HORVÁT A. O. (1975): Pótlások és kiegészítések „A Mecsek-hegység és déli síkjának növényzete” ismeretéhez 1942-1971. – *A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve* **17-18**: 15-32.
- HORVÁT A. O. (1976): Pótlások és kiegészítések „A Mecsek hegység és déli síkjának növényzete” ismeretéhez, 1942-1971. – *Dunántúli dolgozatok* **10**: 23-46.
- HORVÁT A. O. (1977): Pótlások és kiegészítések „A Mecsek-hegység és déli síkjának növényzete” ismeretéhez 1942-1971. – *A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve* **19**: 37-55.
- KEVEY B. (1988): Adatok Magyarország flórájának és vegetációjának ismeretéhez IV. – *Bot. Közlem.* **74-75**(1-2): 93-100.
- KEVEY B. (1995): Adatok Magyarország flórájának és vegetációjának ismeretéhez VII. – *Bot. Közlem.* **82**(1-2): 45-53.
- KEVEY B. (2001): Adatok Magyarország flórájának és vegetációjának ismeretéhez VIII. – *Bot. Közlem.* **88**(1-2): 95-105.
- KEVEY B. (2004): Adatok Magyarország flórájának és vegetációjának ismeretéhez IX. – *Bot. Közlem.* **91**(1-2): 13-23.
- KEVEY B. – HORVÁT A. O. (2000): Pótlások és kiegészítések „A Mecsek-hegység és déli síkjának növényzete” ismeretéhez (1972–2000). – *Folia Comloensis* **9**: 5-70.
- MAYER M. (1859): Die Flora des Fünfkirchner Pflanzengebietes. Pécsi kath. Főgimnázium programja, 23.
- MAROSI S. – SOMOGYI S. (szerk., 1990): Magyarország kistájainak katasztere. MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest.
- MOLNÁR V. A. (1999): Bevezetés Magyarország florisztikai növényföldrajzába. In: FARKAS S. (szerk.): Magyarország védett növényei. – Mezőgazda kiadó, Budapest. pp: 43-52.
- NAGY I. (1964): Újabb adatok Villány és környéke flórájához. *Janus Pannonius Múzeum* 1963 Évkönyve. pp. 75-79.
- PÁL R. (2002a): Az *Androsace maxima* L előfordulása a mecseki flórajárás területén. In: SALAMON ALBERT É. (szerk.): Magyar botanikai

- kutatások az ezredfordulón. Tanulmányok Borhidi Attila 70. születésnapja tiszteletére. – PTE Növényzeti Tanszék, Pécs. pp. 283-296.
- PÁL R. (2002b): Gyomflorisztikai ritkaságok a Mecseki flórajárás területéről. – *Kitaibelia* 7(2): 225-230.
- PÁL R. (2003): A „Mecseki Tolna-Baranyai dombvidék” szántóinak és szőlőinek florisztikai értékei. 3. Kárpát-medencei Biológiai Szimpózium. Magyar Biológiai Társaság és Magyar Mezőgazdasági Múzeum, előadások összefoglalói pp. 333-338.
- PESTI J. (szerk., 1982): Baranya megye földrajzi nevei, 1-2. Baranya megyei levéltár. Pécs.
- PURGER D. (2002a): Adatok a Baranyai-, Geresdi- és Szekszárdi-dombság flórajához. In: Salamon ALBERT É. (szerk.): Magyar botanikai kutatások az ezredfordulón. Tanulmányok Borhidi Attila 70. születésnapja tiszteletére. – PTE Növényzeti Tanszék, Pécs. pp. 283-296.
- PURGER D. (2002b): Törpe mandula (*Prunus tenella* Batsch, Syn.: *Amygdalus nana* L.) a Baranyai-dombságon. – *Kitaibelia* 7: 281.
- SIMON T. (2001): A Magyarországi edényes flóra határozója. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
- SIMONKAI (SIMKOVICS) L. (1876): Adatok Magyarhon edényes növényeihez. – MTT Közlem. 11: 157-211.
- SOMLYAY L. (2000): Adatok a Villányi-hegység és környéke flórajához, különös tekintettel a gyomokra. – *Dunántúli Dolg. Term. Tud. Sorozat (Pécs)* 10: 79-88.
- TÓTH I. Zs. (1998): A Kelet-Mecsek Tájvédelmi körzetben és közvetlen környékén megfigyelt védett növények II (1995-1997). – *Folia Comloensis* 7: 37-47.
- TÓTH I. Zs. (1999): Martilapu vajvirág (*Orobancha flava* Mart.) a Dél-Dunántúlon. – *Kitaibelia* 4(2): 277.
- TÓTH I. Zs. (2000): A Kelet-Mecsek Tájvédelmi körzetben és közvetlen környékén megfigyelt védett növények III (1998-1999). – *Folia Comloensis* 8: 131-144.